

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE

6. ožujka 2024.

IV. razred

Zaporka:

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenkasti broj i riječ)

Broj bodova:

	70
--	----

Povjerenstvo Županijskoga natjecanja:

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2024. | TEST
VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA: 45 MINUTA

1. Koje dvije funkcije prema Machiavelliju treba vladaru ispuniti dobra/vlastita vojska. Koju funkciju plaćenička vojska u pravilu ne može ispuniti, a koju pomoćna vojska ne može ispuniti? Koji su razlozi tome?

	5
--	---

2. Koje tri strasti prema Hobbesu čovjeka čine sklonim miru?

	3
--	---

3. Upiši zadane izraze kako bismo dobili Hobbesovu artikulaciju društvenoga ugovora:

temeljni zakon prirode, razum, prirodno pravo x 2, drugi zakon prirode, prirodni zakon

_____, koji uviđa opasnost rata nalaže težnju miru. Taj je nalog u skladu s _____, koji nalaže da izbjegavamo ono što je štetno za naš život. Ako se mir ne može postići, tada imamo _____ koristiti se svim sredstvima koja imamo na raspolaganju da obranimo svoj život.

Iz _____, koji nalaže ljudima kao razumnim bićima da teže miru, slijedi _____, koji nalaže da bi čovjek kao razumno biće, a sve u cilju postizanja mira, trebao biti spreman odložiti svoje _____ pod uvjetom i da su svi drugi na to spremni.

	3
--	---

4. Koji razlog navodi Locke kao temeljni motiv zbog kojega ljudi napuštaju prirodno stanje i ulaze u društvo? Objasni kako društveni ugovor funkcionira u tome pogledu.

	2
--	---

5. Prema Lockeu sloboda, život i imovina neotuđiva su prava čovjeka. Koje je od navedenih prava štit protiv otuđivanja preostala dva? Objasni.

	2
--	---

6. Na što se prema Kantu obvezuju države onim dijelom međunarodnoga prava koji uređuje njihove odnose nakon rata?

	1
--	---

7. Gube li po Kantu građani poražene države svoja građanska prava, a sama država svoj suverenitet? Objasni zašto?

	2
--	---

8. Po Kantu pravo na mir podrazumijeva tri prava. O kojim je pravima riječ?

	3
--	---

9. Što je prema Kantu krajnji cilj međunarodnoga prava? Je li on ostvariv? Što jest ostvarivo?

	2
--	---

10. Na prazne crte upiši pojmove koji odgovaraju smislu Von Clausewitzova teksta:

Prema Von Clausewitzu svrha je (idealnoga) rata _____, a
ta se svrha ostvaruje kad ostvarimo cilj, odnosno _____.

Sredstvo je postizanja ratnoga cilja, odnosno svrhe,
_____. Ona se u ratu mjeri umnoškom
_____ i _____.

	5
--	---

11. Koja je po Clausewitzu razlika između idealnoga rata (rata po definiciji) i stvarnoga rata?

	2
--	---

1. *Vladar, dakle, ne smije imati druge brige i druge misli niti se ičim drugim baviti doli ratom, vojnim pravilima i stegom; jer je to jedino zvanje koje dolikuje zapovjednicima ... Vladar zato ne smije nikada smetati su uma vojničku vještinu, u miru više negoli u ratu.*

(Niccolo Machiavelli, *Izabrano djelo – Vladar*)

2. *...tako se na izgled može reći da i vrhovna vlast u državi, suveren, ima pravo svoje podanike, koji su najvećim dijelom njegov vlastiti proizvod, povesti u rat kao u kakav lov i u bitku kao na kakav izlet. Takva pravna osnova međutim...vrijedi doduše za životinje, koje mogu biti čovjekovo vlasništvo, ali se nipošto ne može primijeniti na čovjeka, a pogotovo ne na državljanina, koji se u državi uvijek mora smatrati suzakonodavnim članom (ne pukim sredstvom, nego ujedno svrhom po sebi), te dakle putem svojih predstavnika mora slobodno pristati ne samo na ratovanje uopće nego i na svaku objavu rata napose...*

(Immanuel Kant, *Metafizika ćudoređa*)

3. *...pravi rat nije tako dosljedna težnja, usmjerena na krajnosti kao što bi prema svom pojmu trebao biti, već neka polustvar, proturječnost samome sebi. Kao takav ne može slijediti vlastite zakone, već se mora promatrati kao dio određene cjeline, a ova cjelina je politika.*

(Carl von Clausewitz, *O ratu*)

Napomena:

Motivacijske citate treba čitati u cjelini zadane literature s obzirom na temu natjecanja. Izborom citata zadana je okvirna tema eseja, a ujedno je ostavljeno dovoljno prostora za slobodno promišljanje.